

www.ketab.ir

زهرا نظر مهر
آزادی بیان

سرشناسه	: نظری مهر، زهرا، ۱۳۵۵ -
عنوان و نام پدیدآور	: آزادی بیان / نویسنده زهرا نظری مهر.
مشخصات نشر	: تهران: انتشارات صالحیان، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	: ۱۳۷ ص.
شابک	: ۹۷۸ - ۶۲۲ - ۲۱۴ - ۵۸۸ - ۰۰
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
موضوع	: آزادی بیان
موضوع	: Freedom of expression
موضوع	: آزادی بیان - جنبه‌های مذهبی - اسلام
موضوع	: Freedom of expression -- Religious aspects -- Islam
موضوع	: آزادی بیان - قوانین و مقررات - ایران
موضوع	: Freedom of expression -- Law and legislation -- Iran
رده بندی کنگره	: ۳۲۵۳۴
رده بندی دیویی	: ۳۴۲/۰۰۳
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۰۳۹



- انتشارات صالحیان
- ۰۹۱۹۰۸۱۰۱۴۲ - ۰۲۱۶۶۹۷۹۳۰۰
- www.pubsalehiyan.ir
- آدرس: تهران. میدان انقلاب. ابتدای کارگر جنوبی. کوچه شهدای ۱۵. ری. پلاک ۱۲۷. واحد ۳

آزاد بیان

- نویسنده: زهرا نظری مهر
- ناشر: انتشارات صالحیان
- صفحه آرا: سمیه خوانین مقدم / طراح جلد:
- چاپ اول: ۱۳۹۹ - ۱۰۰۰ نسخه
- شابک: ۹۷۸ - ۶۲۲ - ۲۱۴ - ۵۸۸ - ۰۰
- قیمت: ۷۵۰۰۰ تومان
- حق چاپ محفوظ است.

پیشگفتار

آزادی بیان یعنی آزادی اندیشه و عقیده، به مفهوم دیگر آزادی بیان ابزاری است برای رساندن اندیشه و عقیده‌ای به دیگران.

در مقدمه اعلامیه جهانی حقوق بشر ظهور «بیانی» که در آن افراد بشر در «بیان عقیده» آزاد و از ترس فارغ باشند، به عنوان بالاترین آرمان بشری اعلام شده است.^۱ آزادی بیان معیاری اساسی برای هر نوع جامعه چند صدایی و دموکراتیک است. فضا این آزادی همواره به نابودی سایر موازین حقوق بشر منجر می‌شود.^۲

در اکثر موارد، استعمال آن به نبود قانونی حکومتی که محدودیت بیانی وضع کند، اشاره دارد. در اینجا «بیان» در مفهوم عام آن به کار رفته و شامل بیان‌های زبانی و غیر زبانی (مانند بیان تصویری یا اشاره‌ای)، نوشتاری و غیر نوشتاری می‌شود؛ البته فلاسفه در تعریف بیان دقت می‌کنند تا گفتارهایی مانند «سوگند دروغ در دادگاه» را - علی‌رغم اینکه زبانی

۱. مفهوم آزادی بخش اول پایگاه جامع استاد شهید مرتضی مطهری

۲. (مبانی حقوق در اسلام، سید محمد جواد غروی، نشر جهاد دانشگاهی ۱۳۷۷، مبحث حقوق دولت و ملت،

بخش آزادی در بیان و احقاق حق)

هستند - از حیطه بحث خارج کنند. مباحث آزادی بیان بجز «نبود قانون محدودکننده بیان» شامل موارد متفرقه دیگری هم می‌شود که به عنوان نمونه می‌توان از آزادی از فشارهای اجتماعی یا تهدیدهای اقتصادی (مانند تهدید از دست رفتن تجارت، یا شغل)، سیاست‌های ویرایشی یک ژورنال علمی، سیاست خرید کتاب یک کتابخانه، و واقعیت‌های موجود در مورد بازتاب دیدگاه‌های مختلف در وسایل ارتباط جمعی نام برد. پذیرش مفهوم آزادی بیان در جوامع امروزی گسترده بوده چنانچه در اعلامیه‌های حقوق بشر و قانون‌های اساسی گنجانده شده‌است (به عنوان مثال متمم اول قانون اساسی ایالات متحده آمریکا). تلقی سدن آن به عنوان یکی از «حقوق بشر» به آن جایگاه ویژه اخلاقی و سیاسی داده است. در کنار پذیرش عمومی مفهوم آزادی بیان، از طرف دیگر توافقی عمومی نیز وجود دارد که باید برای آزادی بیان حد و مرز مشخص کرد به عنوان مثال در ایالات متحده آمریکا محدودیت‌های ذیل بر بیان وضع شده‌اند:

در کنار پذیرش عمومی مفهوم آزادی بیان، از طرف دیگر توافقی عمومی نیز وجود دارد که باید برای آزادی بیان حد و مرز مشخص کرد به عنوان مثال در ایالات متحده آمریکا محدودیت‌های ذیل بر بیان وضع شده‌اند. سخنانی که به منافع اشخاص ضرر بزنند (مانند تهمت، و افترا) یا سخنانی که به جامعه به صورت کلی صدمه می‌زنند (مانند سخنان وقیح‌آمیز)، یا سخنانی که مخل نظم عمومی باشند (مانند سخنانی که باعث ایجاد وحشت عمومی شود)، یا سخنانی که به صورت مستقیم حکومت آمریکا را مورد تهدید قرار دهند (اگر چه موارد آن نادر بوده، ولی موارد استناد به قانون جهت خاموش کردن مخالفان دولت برای تضمین امنیت ملی وجود داشته‌است). اما برخلاف برخی از کشورها قوانینی که به ساکت کردن ادیان سازمان یافته توجه دارند. یکی از مجادله‌آمیزترین و بحث برانگیزترین مسائل در جوامع لیبرال امروزی مشخص کردن دقیق حد و مرزهای آزادی بیان است. اکثر اختلاف نظرها در مورد محدودیت‌های آزادی بیان حول و حوش موضوعات زیر است:

۱. محدوده بیان چیست؟ مثلاً آیا صحنه‌های شهوت‌آمیز یا آگهی‌های تبلیغاتی گونه‌ای از بیان هستند که دفاع آزادی بیانی را بتوان در مورد آن‌ها انجام داد.